

Kalmars kyrka

Landskap/län: Uppland/Uppsala län

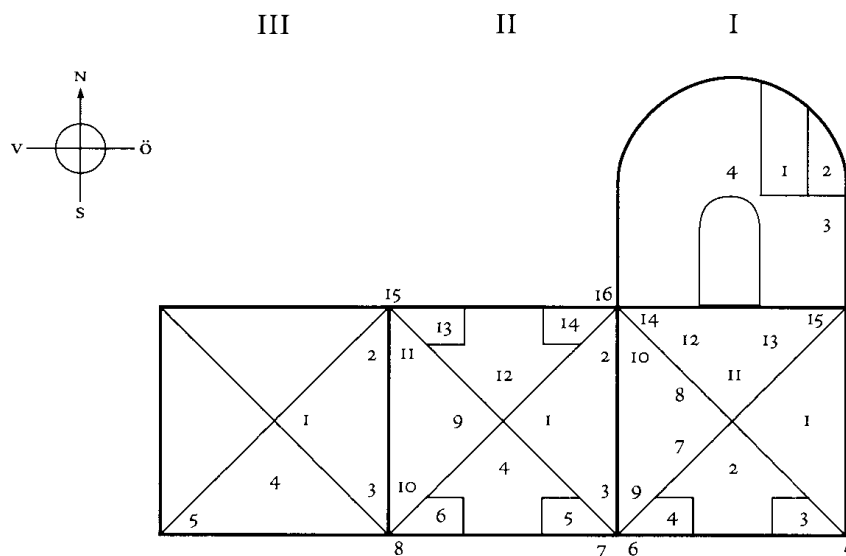
Kyrkoorganisation: Uppsala stift, Kalmar-Yttergrans församling

Plats: Håbo kommun, Bålsta

Koordinater: 59°32'26"N 17°31'18.5"Ö

Målningarnas skapelseid: 1485

Målningarnas kondition: Dålig till fragmentarisk

Kalmars kyrka började byggas i slutet av 1100-talet. Mot slutet av 1200-talet genomgick den en större ombyggnad.

Vid mitten av 1400-talet slogs tegelvalv. Kyrkorummet målades av Albertus Pictor 1485. 1776 skrapades målningarna bort och överkalkades. 1958 knackades de fragmentariska målningarna fram igen.

Målningarna idag

Kalmars kyrka har idag tre kryssvalv som är dekorerade. Målningarna i valven är av dålig kvalitet eller fragmentariska. I tredje travén finns det inga hela scener bevarade. Det finns ett fåtal fragmentariska väggmålningar. Det finns inget vapenhus med målningar

Målningarnas tillgänglighet

De fragmentariska målningar som finns är lättåtkomliga och mestadels oskymda. Orgeln och orgelläktaren skymmer inga målningar då valvet vid orgelläktaren endast har ett fåtal fragmentariska målningar.

Travé I

Valvet

1. Nådastolen, dvs. Gud Fader som håller Kristus i sina armar. De omges av änglar. I valvsäckarna otydbara fragment av figurer eller vapensköldar.

2. Jesus på förklaringsberget (Matt 17:1–9; jfr BP 12/m).
3. Jesus uppväcker Lasaros (Joh 11:1–44; jfr BP 11/l).
4. Jesus och synderskan i farisén Simons hus (Luk 7:36 ff; jfr BP 13/n).
5. Profetbrösbild.
6. Profetbrösbild.
7. Simson bär Gazas stadsportar (Dom 16:1–3; jfr BP 29/i.).
8. Simson bänder isär lejonets käftar (Dom 14:5–6; jfr BP 28/h.).
9. Profetbrösbild.
10. Profetbrösbild.
11. Marias och Kristus inom strålgans i himlen omgivna av änglar.
12. Marias död.
13. Marias begravning.
14. Profetbrösbild.
15. Profetbrösbild.

Östra väggen

1. Bladranka i fönstersmygen.

Södra väggen

1. Fragment av stående helgonfigur. (I fönstersmygen.)
2. Fragment av stående helgonfigur. (I fönstersmygen.)

Norra väggen

1. Jesu födelse (Luk 2:1–21; jfr BP 2/b). Scenen förefaller inspirerad av S:ta Birgitta, *Revelaciones*, bok VII 21:8–11, då den visar barnet där det ligger ”på market naket och klart skinande”. Målningfältet är delvis fragmentariskt.
2. Fragment.
3. Kvinnligt helgon. (Östra pilasterns västra sida.)
4. Ej bevarad signering som är återgiven av Peringskiöld, *Monumenta II*. Den fanns över sakristiedörren (om placeringen jfr *Husby-Sjutolff*).

Travé II

Valvet

1. Marias kröning (jfr BP 36/q.).
2. Sturevapnet med tre sjöblad.
3. Vapen med tre björnramar.
4. Pingstundret, dvs. den Helige Andes utgjutande över apostlarna (Apg 2:1–4; jfr BP 35/p.).
5. Mose mottager Lagens tavlor på berget Sinai (2 Mos 31:18; jfr BP 35/p.).
6. Fragment av figurscen.
7. Utplånat (förmodad profetbrösbild med vapen).
8. Profetbrösbild, förmodligen med vapen.
9. Elisha hånas av en skara pojkar i Betel. Dessa drabbas av Guds vrede och äts upp av björnar (2 Kung 2:23–25; jfr BP 23/c.).

10. Profetbröstdbild.
11. Profetbröstdbild.
12. Kristi himmelfärd (Luk 24:50–53; Apg 1:9–11; jfr BP 34/.o.).
13. Elias himmelfärd (2 Kung 2:11; jfr BP 34/.o.).
14. Henok upptages till himlen (1 Mos 5:24; jfr BP 34/.o.).
15. Profetbröstdbild.
16. Profetbröstdbild.

Södra väggen

1. Fragment av stående helgonfigur. (I fönstersmygen.)
2. Fragment av stående helgonfigur. (I fönstersmygen.)

Travé III

Valvet

1. Fragment av figurscen.
2. Abels offer (1 Mos 4:4). Abel sågs som en symbol för Kristus, och även för Kyrkan.
3. Kains offer (1 Mos 4:3–5). Kain sågs som en typologisk förebild för Synagogan.
4. Fragment av figurscen.
5. Krigare med lans. (Södra valvkappan mot väster.)
6. Fragment, möjligen De tiotusen martyrerna. (N)